

EFCSN

European Fact-Checking
Standards Network

Europski kodeks standarda za nezavisne organizacije za provjeru činjenica

August 2022

EFCSN is supported by the European Union under the 2020 work programme on the financing of Pilot Projects and Preparatory Actions in the field of "Communications Networks, Content and Technology". Agreement number: LC-01740478

INDEX

UVOD	4
STANDARDI KODEKSA	6
1. POGLAVLJE: KODEKS STANDARDA	8
Članak 1: Sustav sukladnosti	8
2. POGLAVLJE: METODOLOGIJA	8
Članak 2: Metodologija	8
3. POGLAVLJE: ETIČKI STANDARDI	10
Članak 3: Etički standardi	10
Članak 3.1: Stranačka neutralnost i nepristranost	10
Članak 3.2: Privatnost i sigurnost	11
Članak 3.3: Iskrene ispravke	11
4. POGLAVLJE: TRANSPARENTNOST	13
Članak 4: Transparentnost	13
Članak 4.1: Transparentnost organizacije	13
Članak 4.2: Financijska transparentnost i sukob interesa	14
5. POGLAVLJE: PRISTUP I OBNOVA	16
Članak 5: Pristup	16
Članak 5.1: Proces procjene	16
Članak 5.2: Kriterij	17
Članak 5.3: Obrazac za prijavu	18
Članak 5.4: Procjenitelji	18
Članak 5.5: Preispitivanje	18
Članak 5.6: Obnova	18
6. POGLAVLJE: SUKLADNOST I PROVEDBA	19
Članak 6: Sukladnost	19
Članak 6.1: Pregledavanje prigovora	19
Članak 6.2: Proces sukladnosti	20
Članak 6.3: Sankcije	20

7. POGLAVLJE: EVOLUCIJA I PROMJENE	21
Članak 7: EVOLUCIJA KODEKSA	21
Članak 7.1: Proces	21
PRILOZI	23
Prilog 1. Članice Šire grupe	24
Prilog 2. Članice Radne grupe	25
Prilog 3. Predložak za članak 3.1.I	25
Prilog 4. Predložak za članak 4.1.B	26
Prilog 5. Predložak za članak 4.1.C	26
Prilog 6. Predložak za članak 4.1.D	27
Prilog 7. Predložak za članak 4.2.A	27
Prilog 8. Predložak za članak 4.2. B	28
Prilog 9. Predložak za članak 4.2.D	28
Prilog 10. Predložak za članak 5.4	28
Prilog 11. Predložak za članak 6	30

UVOD

UVOD

Europski kodeks standarda za nezavisne organizacije za provjeru činjenica (Europski kodeks) skup je kriterija izrađenih kako bi se osiguralo da se organizacije koje provjeravaju činjenice i dezinformacije pridržavaju najviših standarda metodologije, etike i transparentnosti kako bi najbolje služile interesima javnosti. Organizacija postaje članicom [Europske mreže organizacija za provjeru činjenica](#) (Europska mreža) nakon što se potvrdi da je u skladu s profesionalnim standardima navedenim u ovom Europskom kodeksu.

Europski kodeks i Europska mreža otvoreni su organizacijama posvećenima **provjeravanju činjenica**, definiranom kao korištenje metoda temeljenih na dokazima za provjeru činjenične točnosti tvrdnji objavljenih u javnoj sferi. Da bi se prijavile, organizacije moraju imati značajan i dokaziv fokus na državu koja je članica Vijeća Europe, Kosovo ili Bjelorusiju.

Članstvo u Europskoj mreži svjedoči strogoj predanosti organizacije da etički i transparentno pruža točne informacije, bez pristranosti i predrasuda. Članstvo se fokusira na teme od javnog interesa i ima dokazane rezultate kada je riječ o izvrsnosti, integritetu i odgovornosti.

LEGITIMNOST KODEKSA

Europski kodeks rezultat je dijaloga o suštinskim standardima i najboljim praksama u zajednici za provjeravanje činjenica regije. **Šira** grupa, koju čini više od 40 organizacija za provjeru činjenica (pogledajte Prilog 1), bila je u srcu procesa; njihova mišljenja i ideje o tome što Kodeks treba sadržavati prikupljeni su u otvorenim konzultacijama, a zatim ih je Radni odbor (pogledajte Prilog 2), kojeg je Šira grupa izabrala da upravlja procesom, pretočio u rane nacрте Kodeksa. Šira grupa ponudila je izmjene i dopune za finalni prijedlog i konačno odobrila Europski kodeks kvalificiranom većinom od $\frac{3}{4}$ u ljeto 2022.

Nacrtu Kodeksa doprinijeli su i uvidi istraživača/ica i akademika/kinja, medijskih udruga, udruga civilnog društva, platformi društvenih mreža i ostalih dionika koji su bili pozvani da sudjeluju u otvorenim konzultacijama.

STANDARDI KODEKSA

STANDARDI KODEKSA

U Europskom kodeksu navode se tri glavne kategorije standarda: metodološki standardi, etički standardi i standardi transparentnosti. Kodeksom se također uspostavlja kako će se ti standardi procjenjivati i provoditi te proces za izmjenu Kodeksa u budućnosti.

Kada je riječ o metodološkim standardima, u Europskom kodeksu navode se koraci koje potvrđeni članovi moraju poduzeti kako bi osigurali da su njihova istraživanja transparentna, profesionalna i predana najvišim razinama činjenične točnosti. U poglavlju o etici navedeni su standardi koje potvrđeni članovi moraju slijediti kako bi očuvali svoju nepristranost, transparentno objavili ispravke i vodili računa o sigurnosti i privatnosti subjekata. Konačno, standardi transparentnosti podrazumijevaju informacije koje članovi moraju dijeliti o svojoj organizacijskoj strukturi, izvorima financiranja i sporazumima o partnerstvu kako bi poticali povjerenje i osigurali uredničku neovisnost.

Europski kodeks namijenjen je kao poticaj potvrđenim članovima da nastave s usavršavanjem. Kako bi se to postiglo, Kodeks identificira i potiče dodatne najbolje prakse koje nisu neophodne za članstvo, ali koje će procjenitelji ocjenjivati tijekom procesa prijave. Europska mreža će organizacije podržavati obukom i drugim vidovima podrške kako bi postigle standarde najbolje prakse.

1. POGLAVLJE: KODEKS STANDARDA

Članak 1: Sustav sukladnosti

- A. Kako bi postale potvrđene članice Europske mreže, redakcije za provjeravanje činjenica moraju biti u potpunosti u skladu sa svim standardima iz Europskog kodeksa.
- B. Nakon dobivanja potvrde o provjerenom članstvu, svaka redakcija za provjeru činjenica mora javno objaviti na svojoj web-stranici da je potvrđena članica Europske mreže i objaviti poveznicu na svoju odobrenu prijavu.
- C. Redakcije za provjeru činjenica koje dobiju značku također će biti navedene na web-stranici Europske mreže.
- D. Redakcije za provjeru činjenica koje dodatno ispunjavaju najbolje prakse naznačene u Kodeksu potiču se da to objave na svojim web-stranicama.
- E. Matične organizacije moraju slijediti općeniti etički duh i standarde ovog Kodeksa.

2. POGLAVLJE: METODOLOGIJA

Članak 2: Metodologija

Potvrđene članice Europske mreže **moraju se koncentrirati na teme od javnog interesa i slijediti jasnu i transparentnu metodologiju koja objašnjava kako i zašto se određene teme odabiru i istražuju**. Kako bi se osigurale najviše razine činjenične točnosti, rezultati moraju biti dokazani i provjereni visokokvalitetnim izvorima te moraju biti dostavljeni na točnom i činjeničnom jeziku.

Kako bi bile prepoznate kao potvrđene članice Europske mreže, redakcije za provjeru činjenica moraju:

- A. Na svojoj web-stranici navesti i učiniti lako dostupnim objašnjenje procesa odabira, provedbe i dovršavanja istraživanja, uključujući, ukoliko ga se koristi, definiciju sustava ocjenjivanja.
- B. Procijeniti vrijednosti pronađenih dokaza pomoću istih standarda primijenjenih na dokaze ekvivalentnih tvrdnji, neovisno o tome tko ih je izjavio.

- C. Primarno se usredotočiti na teme od javnog interesa, ovdje definirane kao teme koje se tiču dobrobiti društva ili pojedinaca/ke, te biti spremne pojasniti, ukoliko to procjenitelj zatraži, kako se različita istraživanja uklapaju u tu definiciju.
- D. Na svojoj web-stranici osigurati i učiniti lako dostupnim kanal komunikacije putem kojeg javnost može poslati potencijalne tvrdnje na provjeru, te potaknuti korisnike/ce da šalju tvrdnje na provjeru, jasno naznačujući što je sadržaj za koji javnost može opravdano očekivati da će biti provjeren, a što nisu činjenice koje se mogu provjeravati.
- E. Kada je to moguće, prepoznati i u objave uključiti pristup svim dokazima ili drugim potrebnim informacijama pomoću kojih čitateljstvo može ponoviti proces provjere.
- F. Pružiti dokaz za svaku relevantnu činjeničnu izjavu u istrazi, oslanjajući se na primarne izvore gdje je to moguće. U svojim provjerama činjenica navesti relevantne dokaze za koje se čini da podržavaju tvrdnju, kao i relevantne dokaze za koje se čini da ne podržavaju tvrdnju.
- G. Pružiti najmanje dva, a po mogućnosti i više, izvora koji potvrđuju središnju tvrdnju istraživanja, osim u slučajevima u kojima postoji samo jedan relevantan izvor. Upotrebljavati najbolje dostupne primarne, a ne sekundarne, izvore dokaza gdje god su odgovarajući primarni izvori dostupni. Kada odgovarajući primarni izvori nisu dostupni, podnositelj zahtjeva objašnjava upotrebu sekundarnih izvora.
- H. Navesti sve izvore, osim kada postoji rizik za njihovu sigurnost. U takvim iznimkama, anonimni izvori mogu biti uključeni samo ako su informacije koje pružaju potkrijepljene imenovanim izvorima ili materijalnim dokazima.
- I. Pri citiranju stručnjaka/inja utvrditi njihov kredibilitet o relevantnoj temi.
- J. Prije objave osigurati da svako istraživanje prođe kroz najmanje jedan ciklus uređivanja koje obavlja osoba koja nije autor/ica.
- K. Prezentirati rezultate na točnom, činjeničnom i emotivno neutralnom jeziku jeziku, pazeći da se ne preuveličavaju zaključci.

Uz prethodno navedene mjere, Europski kodeks utvrđuje sljedeću najbolju praksu koja se potiče:

- L. Izvješće o učinku redakcije za provjeru činjenica na probleme od javnog interesa.

3. POGLAVLJE: ETIČKI STANDARDI

Članak 3: Etički standardi

Članice Europske mreže **moraju raditi na temelju strogih etičkih standarda** kako bi zaštitile svoju neovisnost i kredibilitet. U radu koji često uključuje sadržaj koji su proizveli korisnici/e potrebno je paziti da se poštuju privatnost i sigurnost uključenih subjekata.

Članak 3.1: Stranačka neutralnost i nepristranost

Kako bi bile prepoznate kao potvrđene članice Europske mreže, redakcije za provjeru činjenica moraju se pridržavati sljedećeg:

- A. Biti urednički slobodne i politički nezavisne.
- B. Ne smiju poticati ni savjetovati javnost da glasa za bilo koju političku stranku ili kandidate/kinje za javne funkcije.
- C. Ne ulaziti u sporazume ni u partnerstva s političkim strankama ili u bilo koje propagandne i slične aktivnosti koje bi mogle kompromitirati ugled redakcije za provjeru činjenica kada je riječ o njejoj neovisnosti i nepristranosti.
- D. Ne smiju neopravdano fokusirati istraživanja na pojedinu političku stranku ili stranu političkog spektra.
- E. Ne smiju zaposliti nikoga tko ima plaćeno/istaknuto mjesto u političkoj stranci, vlasti, državnom ili javnom poduzeću pod izravnom kontrolom političke stranke ili vlasti.
- F. U svom javnom radu izravno adresirati postojanje realne mogućnosti sukoba interesa ili političke pristranosti, što se odnosi i na citirane stručnjake i stručnjakinje ili organizacije.
- G. Moraju imati interna pravila kojima se zaposlenicima/ama zabranjuje davanje pristranih izjava u ime redakcije za provjeru činjenica ili organizacije i imati uspostavljenu proceduru za poduzimanje mjera u slučaju da se to dogodi. Redakcije za provjeru činjenica poduzimaju korake da osiguraju da se bilo kakvo zagovaranje pitanja politike ili mišljenja o njima od zaposlenika/ca riješe na takav način da razumni/a član/ica javnosti ne vidi rad organizacije kao pristran.

- H. Moraju imati interna pravila koja sprečavaju da zaposlenici/e u profesionalnom kontekstu prihvate bilo kakve darove ili usluge s pogodnostima koje su više od uobičajene pristojnosti te moraju imati uspostavljene postupke za poduzimanje mjera u slučaju da se to dogodi.
- I. Na svojoj web-stranici objaviti i učiniti lako dostupnima ove, kao i bilo koje druge politike o nepristranosti (pogledati predložak u Prilogu 3).
- J. Moraju zagovarati samo one teme koje su relevantne za misiju provjeravanja činjenica i koje su kompatibilne s ugledom temeljenom na neovisnosti i nepristranosti. Organizacije koje se bave zagovaranjem moraju uspostaviti javne smjernice o tome kako se pridržavaju tih standarda.

Članak 3.2: Privatnost i sigurnost

Kako bi bile priznate kao potvrđene članice Europske mreže, redakcije za provjeru činjenica moraju:

- A. Učiniti neprepoznatljivom sliku i/ili identitet subjekata istraživanja kada postoji razumna zabrinutost za njihovu sigurnost.
- B. Poduzeti mjere da izbjegnu izlaganje** izvora ili identiteta korisnički stvorenih dezinformacija neopravdanom javnom nadzoru.
- C. Imati poštovanja, razumijevanja i opreznosti kada spominju ili identificiraju maloljetnike/ce te poduzeti mjere za zaštitu njihove privatnosti.
- D. Anonimizirati sve osobne podatke koji bi mogli omogućiti uznemiravanje pojedinaca/ki (tj. barem djelomično sakriti brojeve telefona, osobne iskaznice ili putovnice, brojeve bankovnih računa, adrese e-pošte...)
- E. Kada je to primjereno i moguće, potrebno je ponuditi pravo odgovora svakoj imenovanoj osobi ili organizaciji koja je izvor netočne tvrdnje i/ili je predmet značajnih kritika ili optužbi.

Uz prethodno navedene mjere, Europski kodeks utvrđuje sljedeću najbolju praksu koja se potiče i koju će procjenitelji ocijeniti:

- F. Uspostaviti mjere kojima je cilj smanjiti rizik od traume ili uznemiravanja koje je doživjelo osoblje kao rezultat aktivnosti redakcije za provjeru činjenica, uključujući, ali ne ograničavajući se na pružanje obuke kako bi se spriječili i identificirali simptomi.

Članak 3.3: Iskrene ispravke

Kako bi bile prepoznate kao potvrđene članice Europske mreže, redakcije za provjeru činjenica moraju:

- A. Odmah ispraviti svaku poznatu pogrešku uz napomenu o ispravku na istom mjestu gdje je pogreška učinjena; ako je pogreška samo tipografska, gramatička ili stilska, napomena o ispravku nije potrebna.
- B. Kada se objavljeni tekst u kojem je načinjena pogreška više ne može urediti, moraju prenijeti ispravak u istom formatu i kanalu kao i izvornik kako bi što više mogućih korisnika/ca izvornika vidjelo pogrešku i ispravljenju verziju.
- C. Ako je pogreška značajna, odnosno ako značajno mijenja zaključke istraživanja ili predstavlja znatan odmak od metodologije i politika redakcije za provjeru činjenica, u napomenu o ispravku moraju uključiti točnu informaciju, kao i objašnjenje okolnosti zbog kojih je došlo do pogreške. Zatim moraju prenijeti ispravak u istom formatu i istim kanalima kao i izvornik.
- D. Moraju navesti naknadne izmjene teksta novim informacijama u napomeni u istom tekstu.
- E. Moraju na svojoj web-stranici navesti i učiniti lako dostupnom politiku o ispravcima i evidenciju ispravaka objavljenih tijekom godine koja je prethodila prvoj prijavi za članstvo u Europskoj mreži i tijekom dvije godine koje su prethodile obnavljanju članstva.
- F. Moraju uključiti u svoju politiku o ispravcima te navesti na svojoj web-stranici i učiniti lako dostupnim detaljno objašnjenje kako procjenjuju zahtjeve za ispravcima.
- G. Moraju ponuditi publici izravne kanale putem kojih mogu zahtijevati ispravke, unutar politike o ispravcima na svojoj web-stranici.
- H. Moraju obavijestiti javnost o mogućnostima podnošenja prigovora Europskoj mreži prema uvjetima članka 6. s poveznicom na **obrazac za podnošenje prigovora**.

Uz prethodno navedene mjere, Europski kodeks identificira sljedeće najbolje prakse koje se potiču i koje će ocijeniti procjenitelji tijekom procesa prijave:

- I. Provesti interni i dokumentirani godišnji pregled objavljenih ispravaka da bi odredili je li potrebno učiniti metodološke i proceduralne promjene kako bi se izbjeglo ponavljanje istih grešaka u budućnosti.
- J. Ponuditi nezavisnu reviziju prigovora ako subjekt članka nije zadovoljan nakon što je proveden interni proces u vezi s prigovorima.

4. POGLAVLJE: TRANSPARENTNOST

Članak 4: Transparentnost

Članice Europske mreže organizacija za provjeravanje činjenica **moraju biti transparentne kada je riječ o njihovoj organizacijskoj strukturi, financiranju, partnerstvima i sporazumima kako bi potaknuli povjerenje i odgovornost prema javnosti**. Potvrđene članice moraju otkriti vlasništvo, pravni status i upravljački model svoje organizacije. Također, moraju objasniti profesionalnu pozadinu svog ključnog osoblja u svojoj redakciji za provjeru činjenica i organizacijskoj strukturi.

Članak 4.1: Transparentnost organizacije

Kako bi bile prepoznate kao potvrđene članice Europske mreže, redakcije za provjeru činjenica moraju:

- A. Na svojoj web-stranici navesti i učiniti lako dostupnom izjavu u kojoj se navodi organizacijska struktura podnositelja zahtjeva i pojašnjava kako se provodi urednička kontrola i tko ju provodi.
- B. Na svojoj web-stranici navesti i učiniti lako dostupnima redovito ažurirane informacije povezane s vlasništvom i pravnim statusom redakcije za provjeru činjenica i/ili matične organizacije. Otkriti osobe ili tijela koja su vlasnici više od 5 % dionica (pogledati predložak u Prilogu 4).
- C. Na svojoj web-stranici navesti i učiniti lako dostupnima redovito ažurirane informacije povezane s upravljanjem redakcijom za provjeru činjenica i/ili matičnom organizacijom (pogledati predložak u Prilogu 5).
- D. Pružiti dokaz o vlasništvu, pravnom statusu i upravljanju organizacijom vanjskim procjeniteljima i upravnom tijelu Europske mreže; te se informacije ne moraju javno otkriti (pogledati predložak u Prilogu 6).
- E. Na svojoj web-stranici navesti i učiniti lako dostupnima redovito ažurirane informacije o identitetu urednika/ca ili donositelja/ica odluka u redakciji za provjeru činjenica, uključujući bilo koje relevantne prethodne uloge.
- F. Na svojoj web-stranici navesti i učiniti lako dostupnima ažurirane informacije o položajima koje drži svo osoblje uključeno u uredništvo redakcije za provjeru činjenica, uključujući bilo koje relevantne prethodne uloge.
- G. Na svojoj web-stranici navesti i učiniti lako dostupnom izjavu u kojoj su navedeni misija, vrijednosti i interne smjernice koje su uspostavljene kako bi se zaštitila neovisnost redakcije za provjeru činjenica.
- H. Na svojoj web-stranici navesti i učiniti lako dostupnima propise organizacije, odnosno pravila ili statute koji reguliraju članstvo organizacije.

Ako upravno tijelo Europske mreže prihvati apel da bi ispunjavanje zahtjeva transparentnosti organizacije moglo rezultirati nasiljem protiv organizacije i njezinih članica, neovisno je li potaknuto iz političkih, državnih ili bilo kakvih drugih izvora, takve se informacije mogu iznimno otkriti samo upravnom tijelu i procjeniteljima. Takav se apel mora objasniti u pismu upravnom tijelu.

Članak 4.2: Financijska transparentnost i sukob interesa

Kako bi bile prepoznate kao potvrđene članice Europske mreže, organizacije ili roditeljske organizacije moraju:

- A. Otkriti sve izvore prihoda koji doprinose 1 % ili 5.000 eura (što god je više) u najnovijim godišnjim financijskim izvještajima kod prijave u članstvo i u godišnjim financijskim izvještajima posljednje dvije godine kod obnove članstva, vanjskim procjeniteljima i upravnom tijelu; to se ne mora objaviti i bit će smatrano povjerljivim podacima (pogledajte predložak u Prilogu 7).

Podnositelj zahtjeva može zahtijevati da umjesto toga ove informacije podnese vanjskom revizoru. Upravno tijelo može odobriti zahtjev samo ukoliko smatra da postoje dovoljni pravni, komercijalni, sigurnosni ili drugi temelji za prihvaćanje takvog zahtjeva i ako je to u najboljem interesu Europske mreže.

Upravno tijelo bi, u dogovoru s podnositeljem zahtjeva, dodijelilo vanjskog revizora dobrog ugleda koji nema postojeći odnos s podnositeljem zahtjeva. Troškovi će biti odgovornost podnositelja zahtjeva, osim ako upravno tijelo ne odluči preuzeti troškove.

Ako revizor uoči potencijalni sukob interesa u izvorima prihoda podnositelja zahtjeva, mora prijaviti sažetak svojih otkrića, uključujući broj sukoba i vrste sukoba, ali ne navodeći izvore sukoba, upravnom tijelu, procjeniteljima i podnositelju zahtjeva. Ako podnositelj prijave odluči nastaviti sa svojom prijavom, revizor mora predati cijelo izvješće upravnom tijelu i procjeniteljima, koji će odlučiti što se mora otkriti u skladu s člankom 4.2.B.

- B. Na svojoj web-stranici navesti i učiniti lako dostupnom ažuriranu izjavu o ukupnom godišnjem prihodu organizacije. U toj izjavi moraju navesti svoje glavne izvore prihoda, uključujući, ali ne ograničavajući se na one koji čine više od 5 % njihovog godišnjeg prihoda za najnovije godišnje račune kod prijave u članstvo i godišnje račune posljednje dvije godine kod obnove članstva. U izjavi se također moraju navesti svi izvori prihoda od internetskih platformi, javnih izvora (nacionalnih ili međunarodnih) i/ili bilo koji drugi izvor prihoda koji može biti osnova za sukob interesa prema mišljenju upravnog tijela (pogledati predložak u Prilogu 8).

- C. Na svojoj web-stranici navesti i učiniti lako dostupnim objašnjenje mehanizama uspostavljenih za osiguravanje uredničke neovisnosti, kao i objašnjenje prirode posla koje financira bilo koja platforma, javni izvor (nacionalni ili međunarodni), kao i bilo koji izvor prihoda koji može biti osnova za sukob interesa prema mišljenju upravnog tijela.
- D. Na svojoj web-stranici navesti i učiniti lako dostupnom ažuriranu izjavu o svim neplaćenim značajnim obvezama prema drugim organizacijama (pogledajte Prilog 9).
- E. Javno obznaniti i jasno označiti sponzorirani sadržaj, odnosno materijal u internetskoj publikaciji koji nalikuje uredničkom sadržaju publikacije, ali ga plaća oglašivač i namijenjen je promoviranju proizvoda ili usluga oglašivača unutar publikacije koja je sponzorirana. Sadržaj provjeravanja činjenica ni u kojim okolnostima ne smije biti sponzoriran.
- F. Na svojoj web-stranici navesti i učiniti lako dostupnim dobra i usluge koje prima iz vanjskih izvora, uključujući plaćene pretplate ili besplatan pristup alatima, softveru i/ili oglašavanju, a koja čine materijalnu razliku u njihovim financijama (5 % neto prihoda).
- G. Ispuniti sve izjave o transparentnosti u potpunosti i iskreno. Ni procjenitelji ni upravno tijelo nemaju potrebnu moć za verifikaciju tih izjava. Zato, ako se ispostavi da bilo koji dio izjave o transparentnosti nije potpun i u potpunosti iskren, pokrenut će se proces sankcija.

Ako upravno tijelo Europske mreže prihvati apel da bi ispunjavanje zahtjeva transparentnosti financiranja moglo rezultirati nasiljem protiv organizacije i njezinih članica, neovisno je li potaknuto iz političkih, državnih ili bilo kakvih drugih izvora, takve se informacije mogu iznimno otkriti samo upravnom tijelu i procjeniteljima. Takav se apel mora objasniti u pismu upravnom tijelu.

Uz prethodno navedene mjere, Europski kodeks identificira sljedeće najbolje prakse koje se potiču i koje će ocijeniti procjenitelji tijekom procesa prijave:

- H. Na svojoj web-stranici navesti i učiniti lako dostupnim sve godišnje financijske izvještaje svoje organizacije za svaku godinu otkad su se učlanili u Europsku mrežu.

5. POGLAVLJE: PRISTUP I OBNOVA

Članak 5: Pristup

Kako bi postala članicom Europske mreže, zainteresirana redakcija za provjeru činjenica, kako je to definirano u Uvodu, mora predati prijavu koja će proći proces procjene.

Na kraju postupka, svaka odobrena članica dobit će značku koju mora objaviti na svojoj web-stranici. Redakcije za provjeru činjenica koje dobiju značku također će biti navedene na web-stranici Europske mreže, zajedno s njihovom prijavom, kako bi čitatelji i čitateljice mogli provjeriti da su to potvrđene članice.

Svi zadaci i odgovornosti dodijeljeni upravnom tijelu u ovom poglavlju mogu se delegirati, od samog upravnog tijela, drugom imenovanom tijelu, čije će se karakteristike detaljno definirati u odvojenom dokumentu koji će se priložiti Kodeksu.

Članak 5.1: Proces procjene

- A. Upravno tijelo ima konačnu riječ o članstvu. Da bi bila valjana, odluka mora biti donesena kvalificiranom većinom od $\frac{2}{3}$ članica upravnog tijela s pravom glasa. Da bi odluka bila valjana, članovi s pravom glasa moraju činiti najmanje 50 % +1 ukupnih članova upravnog tijela. Odluka se temelji na Kriterijima navedenim u članku 5.2.
- B. Prije glasanja, upravno tijelo prima mišljenja od dva vanjska procjenitelja (pogledajte članak 5.4), koji ne znaju identitet druge osobe. Upravno tijelo također će tražiti mišljenje članica Europske mreže iz iste države iz koje je i podnositeljica prijave. Ako nema članica iz iste države, onda iz iste zemljopisne regije, kao što je opisano metodologijom UN-a koja Europu dijeli u četiri podregije: istočna Europa, zapadna Europa, sjeverna Europa i južna Europa. Odluke vanjskih procjenitelja i mišljenja članica Europske mreže iz iste države/ zemljopisne regije moraju adresirati Kriterije navedene u članku 5.2. i bit će obvezni, ali ne obvezujući za upravno tijelo.
- C. Ako organizacija radi na više jezika, mora pružiti dokaze da primjenjuje konzistentne standarde na svim jezicima. Ako upravno tijelo procijeni da su ti dokazi dovoljni, organizacija će biti procijenjena na najmanje dva jezika po izboru upravnog tijela. Ako se procijeni da dokazi nisu dovoljni, provest će se zasebna procjena za svaki jezik na kojemu organizacija radi. Svi javno objavljeni zahtjevi koji proizlaze iz Kodeksa moraju biti na svim jezicima na kojima organizacija radi.

- D. Konačna odluka upravnog tijela mora biti objašnjena. Konačni rezultat bit će javno dostupan. Moguće konačne odluke su sljedeće:
- „Odobrenje”, u slučaju potpunog i konačnog odobrenja.
 - „Odluka u tijeku”, ako upravno tijelo traži više informacija od podnositelja zahtjeva prije donošenja konačne odluke
 - „Odbijanje”, u slučaju potpunog i konačnog odbijanja.
- E. Upravno tijelo mora ulagati najbolje napore da osigura da se cijeli proces procjene završi u roku ne duljem od 90 radnih dana.
- F. Upravno tijelo vodit će evidenciju odluka o iznimnim slučajevima procjene kako bi osiguralo konzistentnost u prijavama i interpretaciji Kodeksa diljem članstva.

Članak 5.2: Kriterij

- A. Podnositeljica prijave zakonski je registrirana organizacija ili posebna redakcija za provjeru činjenica unutar pravno registrirane organizacije, a detalji o tome mogu se jednostavno pronaći na web-stranici.
- B. Redakcija za provjeru činjenica, ili organizacija, uspostavljena je prvenstveno u svrhe provjere činjenične točnosti, kao što je to definirano u Uvodu.
- C. Podnositeljica prijave mora imati značajan fokus koji se može dokazati na jednoj ili više država Vijeća Europe te na Kosovo ili Bjelorusiju.
- D. Podnositeljica prijave mora pružiti dokaze kojima se demonstrira da je objavila u prosjeku četiri izvorne provjere činjenica mjesečno, konzistentno tijekom prethodnih godinu dana.
- E. Članci ili istraživanja podnositeljice prijave moraju se prvenstveno odnositi na tvrdnje povezane s temama koje su, prema mišljenju upravnog tijela, u javnom interesu
- F. Podnositeljica prijave mora se pridržavati metodoloških standarda navedenih u 2. poglavlju Europskog kodeksa.
- G. Podnositeljica prijave mora se pridržavati etičkih standarda navedenih u 3. poglavlju Europskog kodeksa.
- H. Podnositeljica prijave mora se pridržavati zahtjeva organizacijske i financijske transparentnosti navedenih u 4. poglavlju Europskog kodeksa.

Članak 5.3: Obrazac za prijavu

Pridržavanje kriterija navedenih u članku 5.2. procijenjivat će se na temelju obrasca za prijavu, sa standardiziranim pitanjima.

Članak 5.4: Procjenitelji

Vanjski procjenitelji spomenuti u članku 5.1. moraju imati dokazanu stručnost u polju provjeravanja činjenica i dezinformacija i ne smiju biti u sukobu interesa s organizacijom koju su pozvani da procijene. Ne smiju biti zaposlenici/e organizacije koja je već članica Europske mreže.

U Prilogu 10. naveden je sustav rotacije kako bi se osiguralo da istu organizaciju u uzastopnim prilikama neće procjenjivati isti procjenitelji.

Članak 5.5: Preispitivanje

Kao odgovor na odluku upravnog tijela o odbijanju, podnositeljica prijave može podnijeti žalbu u skladu sa sljedećim postupkom:

- A. Žalba se mora podnijeti u roku od mjesec nakon odbijanja.
- B. Proces procjene žalbe isti je kao i za prvu prijavu, ali će vanjski procjenitelji biti različite osobe.
- C. U slučaju odbijanja žalbe, podnositeljici nije dozvoljeno podnijeti novu prijavu sljedećih 12 mjeseci.

Članak 5.6: Obnova

- A. Članstvo u Europskoj mreži istječe 24 mjeseca nakon službenog prihvaćanja, osim u iznimnim situacijama, kako ih shvaća upravno tijelo.
- B. Za obnovu članstva moguće je predati prijavu najmanje 21 mjesec nakon posljednjeg službenog prihvaćanja.
- C. Obrazac za prijavu, kriteriji i procedura isti su kao i za prvu prijavu u članstvo Europske mreže.
- D. Ako dođe do značajnih promjena u vlasništvu ili upravljanju organizacije koja je već članica Europske mreže, organizacija mora o tome obavijestiti Europsku mrežu tijekom sljedećeg mjeseca. U tom slučaju, upravno tijelo Europske mreže može konsenzusom odlučiti da je potrebna obnova, čak i prije zakazanog isteka članstva.

6. POGLAVLJE: SUKLADNOST I PROVEDBA

Članak 6: Sukladnost

Svaki/a pojedinac/ka ili organizacija koja smatra da članica Europske mreže nije u značajnoj mjeri uspjela ispuniti zahtjeve Europskog kodeksa, a ako predmetna organizacija nije udovoljila prigovoru, može predati prigovor Europskoj mreži na procjenu upravnom tijelu (pogledati članak 6.1).

Upravno tijelo neće se baviti pitanjima povezanim sa samo jednom publikacijom, osim ako ne sadrži značajno kršenje zahtjeva Kodeksa.

Prigovor treba poslati putem specifičnog obrasca (pogledati Prilog 11), koji je dostupan na web-stranici Europske mreže.

Mogućnost uključivanja Europske mreže, ako predmetna organizacija nije udovoljila prigovoru, potrebno je naznačiti na web-stranicama svih članica, u njihovoj politici iskrenih ispravki (pogledajte članak 3.3).

Članak 6.1: Pregledavanje prigovora

Upravno tijelo može dodijeliti osobu za pregledavanje prigovora primljenih protiv članica Europske mreže.

Glavni zadaci osobe koja pregledava prigovore su sljedeći:

- A. Izvršiti preliminarnu analizu svih prigovora i obavijestiti upravno tijelo o bilo kojim koji su odbačeni jer su neiskreni, predstavljaju uznemiravanje ili su očigledno bez temelja.
- B. Istaknuti pogreške u određenom članku ili istraživanju koje predstavljaju značajno kršenje Kodeksa, ali se mogu popraviti jednostavnom ispravkom, barem u slučajevima u kojima organizacija koja je predmet prigovora nema nezavisnu strukturu za pregled prigovora kojima nije udovoljeno.
 - B.1. Obavijestiti predmetnu članicu, navodeći potreban ispravak, i zatražiti od članice da ispuni taj zahtjev u roku od sedam radnih dana.
 - B.2. Ako članica pristane, obavijestiti podnositeljicu prigovora o ispravku.
 - B.3. Ako članica ne pristane, obavijestiti upravno tijelo, koje će procijeniti prigovor.
- C. Istaknuti upravnom tijelu slučajeve ponovljenih većih kršenja.

Članak 6.2: Proces sukladnosti

- A. Kada je riječ o optužbama o značajnom nepridržavanju Europskog kodeksa, upravno tijelo ima konačnu riječ o sukladnosti. Da bi bila valjana, odluka o tome je li došlo do povrede mora biti donesena kvalificiranom većinom od $\frac{2}{3}$ članova s pravom glasa upravnog tijela. Da bi odluka bila valjana, članovi s pravom glasa moraju činiti najmanje 50% +1 ukupnih članova upravnog tijela.
- B. Prije glasanja, upravno tijelo mora organizaciji optuženoj za neispunjavanje zahtjeva Europskog kodeksa dati pravo na odgovor i obranu te tražiti obvezno, ali ne obvezujuće, mišljenje vanjskog procjenitelja (pogledati članak 5.4).
- C. Mišljenje vanjskog procjenitelja mora adresirati bilo koje neispunjavanje zahtjeva Europskog kodeksa, njegovu ozbiljnost i predložene sankcije ili spektar primjenjivih sankcija.
- D. Konačna odluka upravnog tijela mora biti objašnjena. Konačna se odluka saopštava zainteresiranim stranama unutar 7 radnih dana te se javno objavljuje u „Godišnjem izvješću”. „Godišnje izvješće” mora se objaviti u prvih 6 mjeseci nakon kraja godine na koju se izvještaj odnosi.
- E. Cijeli proces sukladnosti mora se provesti u ne više od 60 radnih dana i odluka upravnog tijela smatrat će se konačnom i obvezujućom.
- F. Članovi upravnog tijela moraju se izuzeti od procjenjivanja vlastite organizacije kako bi izbjegli sukob interesa.

Članak 6.3: Sankcije

Ozbiljnost nametnutih sankcija uvijek je povezana s ozbiljnošću povrede Europskog kodeksa.

U moguće sankcije, od najmanje do najveće, ubrajaju se:

- privatni formalni savjet ili ukor kojim se navode potrebne radnje
- javni formalni ukor kojim se navode potrebne radnje
- suspenzija prava glasa organizacije u svim tijelima Europske mreže u razdoblju od 3 mjeseca do 3 godine
- suspenzija članstva u razdoblju od 3 mjeseca do 3 godine
- povlačenje članstva i zabrana ponovne prijave u razdoblju od 3 mjeseca do 5 godina.

Ponovljeno nepridržavanje zahtjeva Europskog kodeksa, uz identično ili slično ponašanje, razlog je za nametanje ozbiljnijih sankcija.

7. POGLAVLJE: EVOLUCIJA I PROMJENE

Članak 7: EVOLUCIJA KODEKSA

Sadržaj Europskog kodeksa povremeno će se razmatrati kako bi ga se učinilo što ažurnijim.

- A. Prva sveobuhvatna revizija obaviti će se godinu nakon što Europski kodeks prvi put stupi na snagu; druga sveobuhvatna revizija obaviti će se 2 godine nakon prvog pregleda; nakon toga, sveobuhvatne revizije radit će se svakih 5 godina.
- B. Ako kvalificirana većina od $\frac{2}{3}$ svih članica upravnog tijela traži reviziju bilo kojeg dijela Kodeksa, u bilo kojem trenutku, upravno tijelo organizirat će takvu reviziju u sljedećih 6 mjeseci.
- C. Ako $\frac{2}{5}$ članica Europske mreže formalno zatraže reviziju na bilo koji dio Europskog kodeksa, u bilo kojem trenutku, upravno tijelo organizirat će takvu reviziju u sljedećih 6 mjeseci;
- D. Svakih 12 mjeseci, nakon što Europski kodeks stupi na snagu, upravno tijelo prijaviti će članicama Europske mreže bilo koja područja Europskog kodeksa koja se mogu poboljšati i predložiti izmjene, naznačujući koje se izmjene smatraju „većim” ili „manjim” (pogledati članak 7.1).
- E. Članice Europske mreže mogu predložiti izmjene i procjene učinkovitosti Europskog kodeksa, u bilo kojem trenutku, putem za to namijenjene adrese e-pošte.

Članak 7.1: Proces

Upravno tijelo odlučivat će, najmanje jednom svakih 12 mjeseci, koje su predložene izmjene „manje”, a koje „veće”, u glasanju kvalificirane većine od $\frac{3}{4}$ članica s pravom glasa u upravnom tijelu. Da bi odluka bila valjana, članice s pravom glasa moraju činiti najmanje 50 % +1 ukupnih članica upravnog tijela. Organizacije članice Europske mreže bit će obaviještene odmah nakon toga.

- A. „Manje” izmjene odobrit će samo upravno tijelo, kvalificiranom većinom od $\frac{3}{4}$ članica s pravom glasa upravnog tijela. Da bi odluka bila valjana, članovi s pravom glasa moraju činiti najmanje 50 % +1 ukupnih članova upravnog tijela.
- B. „Veće” izmjene Europskog kodeksa odobrit će svi članovi Europske mreže, kvalificiranom većinom od $\frac{3}{4}$ svih članova. Da bi odluka bila valjana, članice s pravom glasa moraju činiti najmanje 50 % +1 svih članova.

Bilo koja organizacija može osporiti odluku upravnog tijela o tome je li izmjena „manja” ili „veća” u sljedećih 15 dana. U sljedećih 15 dana upravno tijelo obavijestit će članice Europske mreže o sličnim osporavanjima i o mogućnosti njihova podržavanja. Ako osporavanje podrži najmanje 1/5 svih članica, upravno tijelo promijenit će kvalifikaciju izmjena u skladu s time i slijediti relevantne procese. Ako nema osporavanja, ili ako 15 dana nakon odluke upravnog tijela osporavanja ne podrži najmanje 1/5 članova Europske mreže, upravno tijelo glasat će o manjim izmjenama, u sklopu procesa navedenog u članku 7.1, točki a) u narednih 15 dana.

PRILOZI

PRILOZI

Prilog 1. Članice Šire grupe

Članice Šire grupe i države u kojima su smještene redakcije za provjeru činjenica:

- 15min, Litva
- AFP, Francuska
- Correctiv, Njemačka
- Delfi, Litva
- Demagog, Poljska
- Doğruluk Payı, Turska
- Deutsche Presse-Agentur (dpa), Njemačka
- Eesti Päevaleht, Estonija
- EFE Verifica, Španjolska
- Ellinika Hoaxes, Grčka
- EU DisinfoLab, Belgija
- Factual.ro, Rumunjska
- FakeNews Tragač, Srbija
- Fakt Yoxla, Azerbajdžan
- Faktisk.no, Norveška
- Faktograf, Hrvatska
- Faktoje, Albanija
- france.tv, Francuska
- Full Fact, Ujedinjeno Kraljevstvo
- Fundación Maldita.es, Španjolska
- Georgia's Reforms Associates, Gruzija
- Hibrid.info, Kosovo
- Istinomer, Srbija
- Källkritikbyrå, Švedska
- Kallxo, Kosovo
- Knack, Belgija
- KRIK, Srbija
- Les Surligneurs, Francuska
- Logically, Ujedinjeno Kraljevstvo
- Media Development Foundation, Gruzija
- Metamorphosis Foundation, Sjeverna Makedonija
- mimikama, Austrija
- Newtral, Španjolska
- Observador, Portugal
- Open Fact-checking, Italija
- Oštro, Slovenija
- Pagella Politica/Facta, Italija
- Polígrafo, Portugal
- Pravda Association, Poljska

- Raskrinkavanje (Center for Democratic Transition), Crna Gora
- Re:Check, Latvija
- Science Feedback, Francuska
- STOP FALS!, Republika Moldavija
- Teyit, Turska
- The Journal, Irska
- TjekDet.dk, Danska
- Verificat, Španjolska
- VoxUkraine, Ukrajina
- Zašto ne (predstavlja Raskrinkavanje i Istinomjer), Bosna i Hercegovina

Prilog 2. Članice Radne grupe

Članice Radne grupe i države u kojima su smještene redakcije za provjeru činjenica:

- Delfi, Litva
- Deutsche Presse-Agentur (dpa), Njemačka
- Factual.ro, Rumunjska
- Full Fact, Ujedinjeno Kraljevstvo
- Kallxo, Kosovo
- Logically, Ujedinjeno Kraljevstvo
- Pravda Association, Poljska
- STOP FALS!, Republika Moldavija
- Teyit, Turska
- TjekDet.dk, Danska
- Verificat, Španjolska
- Zašto ne (predstavlja Raskrinkavanje i Istinomjer), Bosna i Hercegovina

Prilog 3. Predložak za članak 3.1.1

Ovaj predložak, ili sličan format koji sadrži ove informacije, mora biti objavljen i lako dostupan na vašoj web-stranici:

[Naziv redakcije za provjeru činjenica] nije pod uredničkom kontrolom države, političke stranke ili političara/ke i neće fokusirati istraživanja na pojedinu političku stranku ili stranu političkog spektra.

Ova redakcija za provjeru činjenica neće zaposliti osobu koja ima plaćeni ili istaknuti položaj u političkoj stranci, vlasti ili javnom poduzeću pod izravnom kontrolom političke stranke ili vlasti i neće poticati ni savjetovati čitateljstvo da glasa ni za jednu političku stranku, kandidata/kinju za javnu funkciju ili politike osim onih koje su relevantne za provjeru činjenica.

[Naziv redakcije za provjeru činjenica] neće sklopiti sporazum ili partnerstvo s političkom strankom i adresirat će bilo kakav razuman sukob interesa ili političku pristranost stručnjaka/inja ili organizacija koje su citirali ili upotrebljavali.

[Naziv redakcije za provjeru činjenica] upozorit će zaposlenike/ce da ne daju političke izjave u ime redakcije za provjeru činjenica i da ne prihvataju darove ili usluge s pogodnostima u radnom okruženju koje su više od uobičajene pristojnosti.

Prilog 4. Predložak za članak 4.1.B

Ovaj predložak, ili sličan format koji sadrži sve ove informacije, mora biti objavljen i lako dostupan na vašoj web-stranici:

Da li je vaša redakcija za provjeravanje činjenica dio veće organizacije?	DA/NE
Naziv pod kojim je registrirana:	
Država u kojoj je registrirana:	
Pravni status pod kojim je registrirana:	
Naziv registra:	
Broj registra:	
Vlasništvo:	<p>Popis imena osoba i poduzeća koja imaju više od 5 % dionica i postotak dionica koje posjeduju.</p> <p>Ako vaša organizacija nema vlasništvo, objasnite ovdje.</p>

Prilog 5. Predložak za članak 4.1.C

Upute: Kako se donošenje odluka nadzire u vašoj organizaciji i vašoj matičnoj organizaciji? Postoji li upravni odbor? Donose li odluke vlasnici/e dionica? Imate li posebne odbore zadužene za donošenje određenih odluka? U lijevom stupcu navedite naziv i zadatak upravljačke strukture na koju referirate, a u desnom stupcu popis imena članova/ica koji/e joj pripadaju.

Ovaj predložak, ili sličan format koji sadrži sve ove informacije, mora biti objavljen i lako dostupan na vašoj web-stranici:

Upravljačka struktura i zadatak	Puno ime uključenih osoba
<i>npr. Upravni odbor: zadužen za nadgledanje redakcije za provjeru činjenica, odobravanje godišnjih planova, budžeta, memorija i računa.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Ime Prezime 1 - Ime Prezime 2 - Ime Prezime 3 - ...
<i>npr. Savjetodavni odbor uredništva: zadužen za analizu prigovora čitatelja o našem poslu i odgovaranje na njih.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Ime Prezime 1 - Ime Prezime 2 - Ime Prezime 3 - ...

Prilog 6. Predložak za članak 4.1.D

Ove će se informacije pružiti samo vanjskim procjeniteljima i upravnom tijelu i neće se morati javno otkriti.

Dokaz registracije/pravnog statusa:	<i>Učitajte dokument ili zalijepite poveznicu.</i>
Dokaz vlasništva:	<i>Učitajte dokument ili zalijepite poveznicu.</i>
Dokaz upravljačke strukture:	<i>Učitajte dokument ili zalijepite poveznicu.</i>

Prilog 7. Predložak za članak 4.2.A

Ove će se informacije pružiti samo vanjskim procjeniteljima i upravnom tijelu i neće se morati javno otkriti.

Naziv suradnika/klijenta	Naziv programa ili priroda sporazuma
<i>Gdin Mislím da je novinarstvo važno</i>	<i>Donator</i>
<i>Organizacija Vjerujemo u kvalitetno novinarstvo</i>	<i>Novčana potpora za istraživačko novinarstvo</i>
<i>Tvrtka Trebam pomoć u rješavanju ekosustava dezinformacija</i>	<i>Ugovaratelj usluge treće strane</i>

Prilog 8. Predložak za članak 4.2.B

Ovaj predložak, ili sličan format koji sadrži sve ove informacije, mora biti objavljen i lako dostupan na vašoj web-stranici:

Vaš godišnji prihod za posljednju završenu godinu:	
Izvori prihoda koji čine više od 5 % ukupnog godišnjeg prihoda:	
Ostali relevantni izvori prihoda prema članku 4.2.B:	

Prilog 9. Predložak za članak 4.2.D

Ovaj predložak, ili sličan format koji sadrži sve ove informacije, mora biti objavljen i lako dostupan na vašoj web-stranici:

Naziv partnerske organizacije	Opis aktivnosti

Prilog 10. Predložak za članak 5.4

Za svaku državu koju predstavlja, potencijalna članica trebalo bi biti:

- ako potencijalnih članova iz iste države, koji se prijavljuju iste godine, ima 3 ili manje, najmanje tri vanjska procjenitelja (pogledajte odjeljak 1)
- ako potencijalnih članova iz iste države, koji se prijavljuju iste godine, ima više od 3 i manje od 7, najmanje četiri vanjska procjenitelja (pogledajte odjeljak 2)

Odjeljak 1

Tijelo od 3 procjenitelja može procijeniti 1 organizaciju svakih 90 dana. Imajući na umu moguću žalbu, koja može trajati do 30 dana, 3 procjenitelja koja rade bez prekida mogu analizirati, ako je potrebno, do 3 organizacije godišnje.

Da bi se osiguralo da istu organizaciju ne procjenjuje isti par procjenitelja dva puta za redom, uspostavljen je sljedeći sustav rotacije:

(Ista se organizacija prijavljuje)

Prijava 1: AB

Prijava 2: AC

Prijava 3: BC

Nakon 3 prijave iste organizacije, sustav rotacije počinje iz početka.

Odjeljak 2

Tijelo od 4 procjenitelja može procijeniti 2 organizacije svakih 90 dana. Imajući na umu moguću žalbu, koja može trajati do 30 dana, 4 procjenitelja koja rade bez prekida mogu analizirati, ako je potrebno, do 6 organizacija godišnje.

Da bi se osiguralo da istu organizaciju ne procjenjuje isti par procjenitelja dva puta za redom, uspostavljen je sljedeći sustav rotacije:

(Ista organizacija)

Prijava 1: AB

Prijava 2: CD

Prijava 3: AC

Prijava 4: BD

Prijava 5: AD

Prijava 6: BC

Nakon 6 prijava iste organizacije, sustav rotacije počinje iz početka.

Prilog 11. Predložak za članak 6

Ime:	
Prezime:	
Adresa e-pošte za kontakt:	
Organizacija članica Europske mreže koja je predmet prigovora:	
Naznačite kada se dogodilo nepoštovanje zahtjeva koji su navedeni u Europskom kodeksu:	dd/mm/gggg
Naznačite specifični zahtjev (zahtjeve) koji je naveden u Europskom kodeksu, a koji organizacija nije ispunila:	
Navedite razloge zašto mislite da specifični zahtjev (zahtjevi) nije ispunjen:	
Pružite sve relevantne poveznice, dokumente, materijale itd. koji dokazuju da je organizacija koja je predmet prigovora nije ispunila zahtjev (zahtjeve) naveden u Europskom kodeksu:	
Jeste li pokušali kontaktirati s organizacijom članicom Europske mreže koja je predmet prigovora?	DA/NE
Pružite sve relevantne materijale i informacije da biste dokazali kontakt/pokušaj kontakta:	
Jeste li dobili odgovor od organizacije članice Europske mreže koja je predmet prigovora?	DA/NE
Ukoliko jeste, zašto nije bio dovoljan da udovolji vašem prigovoru?	